

Sensorveiledning for hjemmeeksamen i autorisasjonsprøven i oversettelse

1 Beskrivelse av eksamen

Kandidatene melder seg opp til autorisasjonsprøven i oversettelse fra norsk til valgt fremmedspråk (prøve 1) eller fra valgt fremmedspråk til norsk (prøve 2) eller til begge eksamener. I prøve 1 kan begge målformer forekomme (bokmål/nynorsk).

Autorisasjonsprøven er todelt: hjemmeeksamen og skoleeksamen. Hjemmeeksamen består av en oversettelse av en allmennspråklig tekst (Del 1) og en refleksjonstekst (Del 2). Refleksjonsteksten skal skrives på samme språk som oversettelsen. For informasjon om krav til utforming av refleksjonsteksten se [Eksamen | NHH](#)

2 Oversettelsesoppdrag og dets betydning for vurderingen

Kriteriene for vurderingen av oversettelsene tar utgangspunkt i at oversettelsesarbeidet skal utføres i overensstemmelse med et tenkt oppdrag. Oppdraget gir opplysninger om hvor kildeteksten er hentet fra, hvilket formål oversettelsen skal oppfylle og hvilken målgruppe den er innrettet mot, jfr. f. eks. House (2015)¹. Disse opplysningene gis i en tekstboks plassert over selve kildeteksten. Ved vurderingen skal det derfor tas hensyn til i hvilken grad disse opplysningene er tatt til følge i oversettelsesarbeidet. Dersom det ikke er tatt tilstrekkelig hensyn til disse opplysningene, skal dette vurderes som angitt i vurderingsmatrisen (se nedenfor).

3. Generelt om vurderingen

Sensurvedtaket til hjemmeeksamen fattes på grunnlag av både oversettelsen og refleksjonsteksten. Hver av delene må bestå for å oppnå samlet karakter BESTÅTT på hjemmeeksamen.

Vurderingen av hhv oversettelsen og refleksjonsteksten skjer i henhold til kriteriene i vurderingsmatrisene som følger med denne sensorveiledningen.

Hele eksamensoppgaven skal besvares, dvs. hele teksten skal oversettes. Utelatelser av større deler av kildeteksten (setninger/hele avsnitt) betyr at kandidaten ikke har svart på hele eksamensoppgaven. Dette fører til IKKE BESTÅTT. OBS! Oversettelsesstrategiske valg motivert av oversettelsesoppdraget som innebærer utelatelser av mindre syntaktiske og/eller semantiske enheter, er unntatt fra denne bestemmelsen.

Hovedregelen er at det skal være innholdsmessig samsvar mellom kildeteksten og målteksten. Budskapet skal formidles i pakt med gjeldende språkbruksregler og sjangerkonvensjoner i målspråket. Det kan i noen tilfeller være nødvendig med eksplisitering for målgruppen. Eksplisitering fører da til at oversettelsen inneholder mer (semantisk/pragmatisk) informasjon enn kildeteksten for å få mottaker til å forstå hva enkelte enheter i kildeteksten dreier seg om.

Merknad: Markering av utelatelser i kildeteksten, som regel i hakeparentes, skal gjengis i målteksten!

Styringsutvalget for autorisasjonsprøven i oversettelse (SAP)
Bergen, 14.09.2025

¹ Translation Quality Assessment. Past and present. Routledge.

Vurderingsmatrise (rubrics) – Hjemmeeksamen - Autorisasjonsprøve i oversettelse (11.09.2025)

Styringsutvalget for autorisasjonsprøven i oversettelse (SAP) har utarbeidet vurderingsmatriser (rubrics) som ledd i arbeidet med vurdering av eksamensbesvarelser. En vurderingsmatrise er et vurderingsverktøy som inneholder klare vurderingskriterier og tilhørende kvalitative beskrivelser av prestasjonsnivåene *Bestått* og *Ikke bestått*, som karakteriserer en eksamensbesvarelse. For hjemmeeksamen brukes to matriser, en for oversettelsen (Del 1) og en for refleksjonsteksten (Del 2). Matrisene er knyttet til tidligere bruk av ulike feilkategorier.

Eksempel:

vurderings- kriterium	kvalitets- beskrivelser	
	Bestått	Ikke bestått
<i>Tekstens funksjon og formål (oversettelsesoppdrag/ translation brief)</i> Vurderer i hvilken grad kandidaten tar hensyn til formål og målgruppe teksten skal brukes til i målspråket.	Oversettelsen tar tilstrekkelig hensyn til tekstens funksjon (informativ, appellativ, ekspressiv).	Oversettelsen tar ikke tilstrekkelig hensyn til tekstens funksjon (informativ, appellativ, ekspressiv).
	Oversettelsen tar tilstrekkelig hensyn til tekstens formål og tiltenkt målgruppe som spesifisert i oversettelsesoppdraget, herunder kulturelle referanser.	Oversettelsen tar ikke tilstrekkelig hensyn til formål og tiltenkt målgruppe som spesifisert i oversettelsesoppdraget, herunder kulturelle referanser.

Kolonnen til venstre spesifiserer de ulike vurderingskriteriene. De påfølgende to kolonnene beskriver de to kvalitetsnivåene som en eksamensbesvarelse kan oppnå i forhold til et spesifikt moment tilknyttet et kriterium.

Vurderingsmatrise – Autorisasjonsprøve_hjemmeeksamen_oversettelse (Del 1)

Alle kriteriene vektes likt i den samlede vurderingen av oversettelsen.

	Bestått	Ikke bestått
Tekstens funksjon og formål <i>(oversettelsesoppdrag/translation brief)</i> Vurderer i hvilken grad kandidaten tar hensyn til formål og målgruppe teksten skal brukes til i målspråket.	Oversettelsen tar tilstrekkelig hensyn til tekstens funksjon (informativ, appellativ, ekspressiv).	Oversettelsen tar ikke tilstrekkelig hensyn til tekstens funksjon (informativ, appellativ, ekspressiv).
	Oversettelsen tar tilstrekkelig hensyn til tekstens formål og tiltenkt målgruppe som spesifisert i oversettelsesoppdraget, herunder kulturelle referanser.	Oversettelsen tar ikke tilstrekkelig hensyn til formål og tiltenkt målgruppe som spesifisert i oversettelsesoppdraget, herunder kulturelle referanser.
Budskap og betydning Vurderer i hvilken grad oversettelsen gjengir budskapet i kildeteksten på en korrekt eller tilnærmet korrekt måte.	Oversettelsen viser at kandidaten har forstått kildeteksten.	Oversettelsen viser at kandidaten har misforstått betydelige deler av kildeteksten.
	Ingen eller svært få betydningsendringer som følge av utelatelser og/eller tilføyelser som ikke er motivert av oversettelsesoppdraget.	Gjentatte betydningsendringer som følge av utelatelser og/eller tilføyelser som ikke er motivert av oversettelsesoppdraget.
Tekstkonvensjoner og idiomatikk Vurderer i hvilken grad oversettelsen svarer til målspråkets generelle tekstkonvensjoner.	Oversettelsen tar tilstrekkelig hensyn til målspråkets generelle tekstkonvensjoner og kan leses som om den var skrevet på målspråket.	Oversettelsen tar ikke tilstrekkelig hensyn til målspråkets generelle tekstkonvensjoner og kan ikke leses som om den var skrevet på målspråket.
	Korrekt bruk av kollokasjoner.	Feilaktig bruk av kollokasjoner.
Grammatikk og rettskriving Vurderer i hvilken grad oversettelsen følger målspråkets regler ang. grammatikk og rettskriving.	Grammatisk og ortografisk korrekthet. Enkelte, ikke-systematiske feil kan forekomme	Ikke tilstrekkelig grad av grammatisk og ortografisk korrekthet. Systematiske eller hyppige feil.
Vokabular Vurderer i hvilken grad kandidaten oversetter vokabular korrekt.	Korrekt og hensiktsmessig oversettelse av vokabular.	Alvorlige og/eller gjentatte feil i valg av vokabular.

Vurderingsmatrise – Autorisasjonsprøve_hjemmeeksamen_refleksjonstekst (Del 2)

Alle kriteriene vektes likt i den samlede vurderingen av refleksjonsteksten.

	Bestått	Ikke bestått
Formelle krav Vurderer om besvarelsen følger de formelle kravene til refleksjonsteksten Brudd på ett eller flere av disse kravene fører alltid til ikke bestått eksamen!	Refleksjonsteksten er skrevet på samme målspåk som oversettelsen.	Refleksjonsteksten er ikke skrevet på samme målspåk som oversettelsen.
	Refleksjonsteksten er skrevet som en sammenhengende tekst.	Refleksjonsteksten er ikke skrevet som en sammenhengende tekst.
	Refleksjonsteksten har referanseliste inkludert.	Refleksjonsteksten har ikke referanseliste inkludert.
Refleksjonsevne Vurderer i hvilken grad kandidaten viser evne til å reflektere over sitt eget oversettelsesarbeid, dvs. arbeidsprosessen og sluttproduktet.	Kandidaten viser tydelig evne til å reflektere over sitt eget oversettelsesarbeid (prosess og produkt).	Kandidaten viser liten evne til å reflektere over sitt eget oversettelsesarbeid (prosess og produkt).
Innhold Vurderer i hvilken grad refleksjonsteksten tar opp relevante problemstillinger og diskuterer og argumenterer tilfredsstillende for spesifikke oversettelsesløsninger.	Kandidaten trekker frem relevante eksempler på utfordrende formuleringer i oversettelsen og redegjør tilstrekkelig for sitt valg.	Kandidaten trekker frem irrelevante eksempler på formuleringer i oversettelsen og/eller redegjør ikke tilstrekkelig for sitt valg.
	Kandidaten inkluderer det spesifikke innholdet som er beskrevet i kravene til struktur (innledning, drøftelsesdel, oppsummering) i refleksjonsteksten.	Kandidaten inkluderer ikke eller i liten grad det spesifikke innholdet som er beskrevet i kravene til struktur (innledning, drøftelsesdel, oppsummering) i refleksjonsteksten.
	Argumenter for og imot alternative oversettelsesmuligheter er diskutert tilfredsstillende.	Argumenter for og imot alternative oversettelsesmuligheter er ikke diskutert tilfredsstillende.
Grammatikk og rettskriving Vurderer i hvilken grad oversettelsen følger målspåkets regler ang. grammatikk og rettskriving.	Grammatisk og ortografisk korrekthet. Enkelte, ikke-systematiske feil kan forekomme.	Ikke tilstrekkelig grad av grammatisk og ortografisk korrekthet. Systematiske eller hyppige feil.
Referanseliste Vurderer kandidatens evne til å finne fram til relevante og pålitelige kilder (informasjonssøkingsskompetanse).	Referansene er relevante og pålitelige.	Referansene er i betydelig omfang irrelevante, og/eller er ikke pålitelige.